

בִּיה חוֹלְקָא לְאַחְרָא. זְכָאִין אֵינוּן יִשְׂרָאֵל  
בְּעֵלְמָא דִּין, וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי, עֲלִייהו כְּתִיב (דבריים  
ד') כִּי עִם קְדוּשׁ אַתָּה לִי אֶלְהִיךָ וְגו'.

פְּנַחֵם בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן הַשֵּׁיב אֶת  
חֻמַּתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו' (במדבר כה)

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (איוב ד) זָכַר נָא מִי הוּא נָקִי  
אָבֵד וְאִיפֹה יִשְׂרָיִם נִכְחָדוּ, תַּמָּן תַּגִּינֵן, מָאן  
דְּחָמִי קָשַׁת בְּגוּוֹנוֹי (ס"א נהר"ו), אֶצְטְרִיף לְבָרְכָא  
בְּרוּף זוֹכֵר הַבְּרִית. בְּגִין דְּדָא אִיהוּ בְּרִית קִיִּמָּא  
קְדִישָׁא, דִּישׁוּי קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא (דף רט"ו ע"א)

בְּאַרְעָא דְלֹא יִיתִי עֲלֶיהָ מִי טוֹפְנָא. בְּגִין דְּכַד  
סָגִיאוּ חֵיִיבִין בְּעֵלְמָא, בְּעֵי קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא  
לְאוּבְדָא לוֹן, וּכְדִין דְּכִיר לוֹן הָאֵי אוּמָאָה

דְּאוּמֵי לְאַרְעָא, דְּכְתִיב תִּרִי זְמַנִּי לֹא לֹא. (בראשית  
ח) לֹא אוּסִיף לְקַלֵּל, וְלֹא אוּסִף עוֹד לְהַכּוֹת,  
דָּא אִיהוּ אוּמָאָה. כְּמָה דְכְתִיב, (ישעיה נד) אֲשֶׁר

נִשְׁבַּעְתִּי מֵעַבּוֹר מִי נַח.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, קָשַׁת אַתָּא לְאַגְנָא עַל עֵלְמָא.  
לְמַלְפָּא, דְּכָל זְמַנִּין דְּבְרִיָּה חָב לְקַבְּלִיהָ,  
אַתָּא מַלְפָּא לְאַלְקָאָה לִיָּה, אַתְּגַלְיָא עֲלִיָּה  
מְטְרוֹנִיתָא בְּלְבוּשֵׁי יָקָר דְּמַלְכוֹ, מַלְפָּא חָמִי  
לָה סְלִיק רוּגְזָא דְּבְרִיָּה, וְחַדִּי בַּהּ, דְּכְתִיב,  
(בראשית ט) וְרִאִיתִיָּה לְזַכּוֹר בְּרִית עוֹלָם. וְעַל דָּא,  
לֹא אַתְחַזִּי קָשַׁת בְּעֵלְמָא, אֶלָּא בְּלְבוּשֵׁי יָקָר  
דְּמַלְכוֹ. וּבִשְׁעֵתָא דְאִית צְדִיק בְּעֵלְמָא, אִיהוּ  
בְּרִית, לְמִיקָם בְּרִית, וְאַגִּין עַל עֵלְמָא. לֹא הוּי  
צְדִיק, הָא קָשַׁת, לְאַתְחַזָּא דְהָא עֵלְמָא אִיהוּ  
קִיִּמָּא לְאוּבְדָא, אֶלָּא בְּגִין קָשַׁת דָּא.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, לְעוֹלָם לֹא אַתְלַפֵּשׁ קָשַׁת  
דָּא, אֶלָּא בְּלְבוּשָׁא דְאַבְהֵן קְדָמָי. יְרוּק  
וְסוּמָק וְחִיּוּר. יְרוּקָא, דָּא לְבוּשָׁא דְאַבְרָהָם,  
אֶצְטַבַּע לְבוּשָׁא (ס"א ג'וֹן) דָּא, כִּד נִפְקַ מַגִּיָּה  
יִשְׁמַעְאֵל. סוּמָקָא, דָּא גִּוּוֹן יִצְחָק. דְאַתְיָא

יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם הִנֵּה וּבְעוֹלָם הַבָּא,  
עֲלִיָּהֶם פְּתוּב (דבריים ד) כִּי עִם קְדוּשׁ  
אַתָּה לָהּ אֶלְהִיךָ וְגו'.

פְּנַחֵם בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן  
הַשֵּׁיב אֶת חֻמַּתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל  
וְגו' (רבי יהודה פתח, (איוב ד) זָכַר  
נָא מִי הוּא נָקִי אָבֵד וְאִיפֹה יִשְׂרָיִם  
נִכְחָדוּ. שֵׁם שְׁנִינוּ, מִי שְׂרוּאָה  
קָשַׁת בְּגוּוֹנֵיהָ (מאירי), צְרִיף לְבָרְךָ  
בְּרוּף זוֹכֵר הַבְּרִית, מִשּׁוּם שֶׁהוּו  
בְּרִית הַקָּיִם הַקְּדוּשׁ שֶׁשֵׁם הַקְּדוּשׁ  
בְּרוּף הוּא בְּאַרְץ כְּדִי שְׁלֹא יָבֵא  
עֲלֵיהָ מִי הַמְּבּוּל. מִשּׁוּם  
שֶׁשְׁמַתְרַבִּיִם וְרַשְׁעִים בְּעוֹלָם,  
רוּצָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא לְהַאֲבִיד  
אוֹתָם, וְאָז זוֹכֵר לָהֶם שְׁבוּעָה זו  
שֶׁנִּשְׁבַּע לְאַרְץ, שֶׁפְּתוּב פְּעַמִּים  
לֹא לֹא: (בראשית ח) לֹא אֶסֶף לְקַלֵּל,  
וְלֹא אֶסֶף עוֹד לְהַכּוֹת. זוּהִי  
הַשְּׁבוּעָה, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (ישעיה נד)

אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי מֵעַבּוֹר מִי נַח.  
רַבִּי יוֹסִי אָמַר, הַקָּשַׁת בְּאֵה לְהַגֵּן  
עַל הָעוֹלָם. לְמַלְפָּא שְׁכַל הַפְּעַמִּים  
שֶׁבְנוּ חֻטָּא כְּנַגְדּוֹ, בְּאֵ הַמְּלָךְ  
לְהַלְקוֹתוֹ - הַתְּגַלְתָּה עֲלֵיו  
הַמְּלָכָה בְּלְבוּשֵׁי כְבוֹד שֶׁל  
מַלְכוּת. כְּשֶׁהַמְּלָךְ רוּאָה אוֹתָהּ,  
מִסְתַּלֵּק הַרְגוֹז שֶׁל בְּנוֹ, וְשִׁמַּח בַּהּ,  
שֶׁפְּתוּב (בראשית ט) וְרִאִיתִיָּה לְזַכּוֹר  
בְּרִית עוֹלָם. וְעַל כֵּן לֹא נִרְאִית  
הַקָּשַׁת בְּעוֹלָם אֶלָּא בְּלְבוּשֵׁי כְבוֹד  
שֶׁל מַלְכוּת. וּבִשְׁעָה שֵׁישׁ צְדִיק  
בְּעוֹלָם, הוּא בְּרִית לְהַעֲמִיד בְּרִית  
וּמַגֵּן עַל הָעוֹלָם. אִם אֵין צְדִיק,  
הָרִי הַקָּשַׁת, לְהַרְאוֹת שֶׁהָעוֹלָם  
עוֹמֵד לְהַאֲבִיד, אֶלָּא בְּגַלְל קָשַׁת  
זוּ.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, לְעוֹלָם לֹא  
מִתְלַפֵּשׁת קָשַׁת זוּ, אֶלָּא בְּלְבוּשׁ  
הָאֲבוֹת הַרְאִשׁוֹנִים, יְרוּק אָדָם  
וְלָבֵן. יְרוּק, זֶה לְבוּשׁ אַבְרָהָם,  
נֶצֶבַע לְבוּשׁ (ג'וֹן) זֶה כְּשִׁיבָא מִמְּנוּ  
יִשְׁמַעְאֵל. אָדָם זֶה הַגִּוּוֹן שֶׁל יִצְחָק,  
שְׂבָא אָדָם וְנֶצֶבַע כְּשִׁיבָא מִמְּנוּ